

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIJA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif la
AdministratiJA ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

bonamente:

un an . 520 Lei
6 an . 260 Lei
12 an . 130 Lei

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Maturizarea politică

Arad, 13 Octomvrie.

...se deschide Parlamentul. Ce vor urma - ne vor arăta pentru viitor, se schițează mă-
...nceput de maturizare a vieții
...Căci, orce s'ar spune, de-
...ntantului deplinei reconstituirii a
...noastre de stat, este normali-
...moravurilor și procedurilor
...și, în special, înțelegerea de-
...a marginilor în cari trebuie să se
...reze raporturile dintre partide.
...zboiului a redus politica internă
...ora din statele beligerante la
...copilăriei. Printre aceste state
...mărarăm, din fatalitate, și noi.
...nem din fatalitate, pentru că o
...nece situație nu este prin ni-
...justificată. Absolut nici o conde-
...ție și nici o împrejurare nu ex-
...decăderea în așa hal a luptelor
...partide și nesocotirea până la
...sistență a intereselor țării. Când
...m pe unii din fruntașii partide-
...noastre politice ajunși - cum
...poporul - în anii maimuții și
...pilda zilnică a anarhiei și a
...lucii excesiv al intereselor per-
...le, suntem dispuși uneori să des-
...m de viitor.

a avut să lupte cu greutăți enorme, politica mai civilizată care s'a rele-
vat în timpul din urmă, a dat răgaz
competențelor să înghetebe acea ad-
mirabilă reformă a organizației de
stat care a început cu succesul nou-
lui regim monetar și fiscal. Germa-
nia, Austria, Ungaria și-au refăcut
instituțiile de Stat, întorcându-se de
pe marginea prăpastiei.
Departa de noi intenția de a exa-
gera. Nici un singur moment nu s'a
putut compara situația dela noi cu
aceea din aceste țări. Forța morală
și etnică a poporului nostru n'a per-
mis să se clintească nici cu o iotă
încrederea în solidaritatea sufletească
a tuturor. Numai că, acea mică scă-
dere a țării noastre în raport cu ce-
lelalte, care este politica de partid,
n'a ajuns nici măcar un început de
maturizare.

Măine se deschide Parlamentul. Orice om care simte românește ar
dori din tot sufletul să nu mai azie
la scenele neplăcute de până acum,
la trivializarea până la pugilat a lu-
telor parlamentare, la zbuciumul
sterp al unei opoziții obstructioniste,
la enervarea majorității până la apli-
carea severă a regulămintelor, la in-
terpelări fără rost și fără înțeles pen-
tru că să se ajungă la plângeri că nu
se dă d stul timp pentru discutarea
legilor, la acel cerc vicios ce elabo-
rează legi cari, neavând nici măcar
consensusul negativ, ci numai pasivi-
tatea belicoasă a partidelor de opo-
ziție, produc confuziunii și neîncre-
dere în public.

Nu este nevoie, precum s'a spus,
să așteptăm dispariția generației poli-
ticianilor de azi ca să ne putem
bucura de o îndreptare a lucrurilor.
Înțelegerea poporului spune că ro-
mânul mai are și o rezervă de minte,
pentru „la urmă”.

Am dori să putem confirma încă
odată adevărul acestei zicături din
desfășurarea sesiunii parlamentare ce
se deschide.

Sporul de salarii

La ministerul de finanțe se depun mari
sforțări pentru crearea unor disponibi-
lități bugetare, cât mai importante, des-
tinate augmentării salariilor funcționarilor
publici.

Cota de sporire la care se tinde este de
40-50% din salariile actuale.

NOTE

Anatole France în agonie

Arad, 13 Oct.

Lumea intelectuală de pretutindena e în aștep-
tarea unei mari stingeri. O fenomenală minte
omenească este eclipsată în Paris de spectrul
morții. De săptămâni de zile Anatole France își
picură ultimele energii de viață. Această viață se
aseamănă unui sul de lumină, care a pornit să
se înalte încă din leagăn și care până la adâ-
ncile bătrânețe ale rarului om a continuat să urce
spre înalțimi orbitoare.

Anatole France este copilul Parisului. O co-
incidență fatidică a vrut, ca acest om, care nu
este francez de rasă, să-și cristaliceze talentul în
apele vrăjite ale spiritului francez și să scrie
francezește. S'a născut la 1844 în Quai Malaquais,
în fața cu Louvrul și cu Tuileries grandioase.
Fiul librărilor Noel Thibault, de copil tatăl său
i-a schimbat numele în France, pentru o sonoritate
mai francezească. Deprins cu cărțile din fra-
gădă tinerețe, a fost un îndrăgostit al lecturii în
toată viața lui. Astfel se explică cum de într'o
viață atât de lungă biografii lui au putut să in-
registreze abia două abateri dela un curs normal
și rituat întotdeauna. Odată, când, adolescent
fiind, a fugit să se înregimenteze în legiunile
africane, iar a doua oră în procesul Dreyfus,
când alături de Zola și Jaures era unul din apă-
rătorii fervenți ai faimosului ofițer. În colo nu-
meroșii ani ce i-a trăit s'au depănă în bibliotecă
și în sânul unei familii liniștite. A început ca
critic la Temps și bibliotecar la senat. Pri-
mul succes răsunător l-a avut cu „Vina lui Syl-
vestre Bonnard”. Au urmat apoi, într'o caleido-
scopică succesie „Opiniile abatelui Coignard”,
„Lys rouge”, „Istoria contemporană”, „Clio”,
„Jeanne D'Arc”, „Insula pinquinilor”, „Thäis”,
„Pe piatra cea albă”, „Grădina lui Epicur”, „Ră-
scosla ingerilor” (citez titlurile din memorie,
după limbile în cari le-am citit) etc. etc. - o
serie de opere care de caré mai simitoare prin
calitățile lor literare și erudiția aproape unică în
univers ce închid în ele. A stăpânit în dimen-
sioni formidabile cele trei mari însușiri ale cre-
rului omenească: memoria, intuiția și puterea de
concentrație. Un Voltaire (cu care a fost de
multeori comparat) al vremilor noastre, un Ion-
athan Swift sarcastic, în același timp și un Balzac
al modernei comedii umane. Ultramonta în tin-
nerete, a evoluat în etape largi spre socialism,
pentru că la sfârșitul vieții să adere la internaționa-
la a treia. În „Răscosla ingerilor” a scris la
1914 cea mai crudă satiră a existenței universale
- și de atunci, seninătatea înaltă cât firmamen-
tul, ce se oglindea în „Thäis” și „Abatele Coig-
nard” - nu și-a mai regăsit-o. Capodopere stila-
re, cărțile lui sânt tăiate în diamantul clarității
franceze. E poate cel mai mare essayist al tim-
pului, o vastă grădină exotica a desfătărilor in-
teletuale. Cu sufletul dibuind prin timpurile ino-
tate ale Assiriiei și Iudeei și cu mintea plutind
prin târziu veacurilor viitoare, leagă punți fer-
meate, de mirajul eternității. Profund cunoscă-
tor al istoriei tuturor credințelor omenești, se
inspiră din toate și totuși nu apără pe nici una.

La începutul războiului mondial a fost un
convins patriot francez și numai slabindu-i re-
surturile morale și intelectuale deodată cu so-
sirea celui de-al 80-lea an de viață, s'a lăsat pur-
tat de cei de-o rasă cu el spre extreme, pe cari
nu le-a mai putut controla.

Totus, celace rămâne pe urma lui, este un
tezaur general omenească și noi vedem în figura
lui un simbol, pe care toți evraii globului ar tre-
bui să și-l sape în suflet. M.

Improprietărea ofițerilor invalizi

Intinuat lucrările pentru improprietărea
ofițerilor invalizi sunt pe sfârșite. Comi-
tetul agrar face cunoscut tuturor acestor
ofițeri, să-și înainteze cât mai urgent ce-
relele iar cei ce au făcut asemenea ce-
reri, dar n'au actele complete, să și le com-
pleteze de urgență, urmând ca pe baza

actelor depuse să se facă împărțirea lo-
turilor.

Demisia ministrului maghiar al agriculturii

În ședința de aialtări a Adunării natio-
nale maghiare, ministrul agriculturii, Nagy-
atadi Szabo și-a anunțat demisia pe mo-
tivul unor insuficiențe cu privire la aplica-
rea reformei agrare.

Această demisie a stârnit mare senzație
în cercurile politice din Budapesta.

Poziția guvernului Bethlen se considera
ca sdruincată.

Tribuna liberă

Cazul mecanicului Fecske

Grenoble, 1924 Oct.

Cam târziu am fost informat despre ne-
nococirea din 16 Sept., întâmplată în gara
Arad cu rapidul de București No 201, con-
dus de șef-mecanicul Carol Fecske. Nu știu
cum s'a făcut ancheta oficială și că ce i-a
fost rezultatul. La fel, ignorez motivele de-
taliate ale acușei, precum și contraargumen-
tele apărării. Una însă știu: - că mecanicul
Carol Fecske a fost condamnat la 2 luni
închisoare, și că nimeni altul din anturajul
interesat al accidentului n'a fost tras la o
serioasă răspundere. Văzând, că toată lumea
precum și o parte a presei aradane s'a dre-
sat contra acestui om, - i-mi iau permisia
de-a adăoga câteva reflexii la acest „caz”,
ca unul, care în calitate de elev-inginer-
practicant am făcut stagiu pe locomotiva lui
(No 327.059), și care în aceste 3 luni am
ajuns să-l cunosc la perfecție, atât ca om,
cât și ca mecanic.

Ca om, n'a făcut politică niciodată, deci
o retoricienă pe cale patriotică ar părea in-
justă. Ca mecanic, după un serviciu de circa
25 ani, el posedă o perfectă știință de teh-
nică mecanică, - fapt recunoscut chiar și
de superiorii lui, cari întodeauna cu suflet
liniștit i-au încredințat conducerea trenurilor
regule, prioare și speciale. Ba mai mult!
Pe linia Teiusului, - când piedici tehnice
nu i-au stat în cale, - nu odată a evitat
ciocniri, grație abilității ce-l caracterizează.

Dar să reviu la cazul actual. Precum am
cetit în jurnalele din Arad, frâna Westing-
house a funcționat încă bine la Radna. La
Arad însă, după accident, s'a găsit robinet-
tul conductei de aer comprimat închis între
tender și pack-wagon. Deoarece rapidul 201
devanșază trenul mixt de Săvârșin tocmai
în gara Radna, este foarte probabil (câte-
odată am văzut-o și eu), că țărani și soldați,
voind să ajungă pe linia 3-a la trenul mixt,
au urcat între vagoane pe tamponetele ra-
pidului, călcând involuntar pe robinetul din
chestie, închizându-l astfel. Intre Radna-
Arad rapidul nu oprește, deci uzul frânei
e echis. Ajuagând în gara Arad, întâia
frână se face în fața căsuței de acari,
înaintea viaductului. Așadar Carol Fecske
frânează, dar frâna nu prinde. El se vede
silit să strângă frâna-de-mână a mașinei,
dând signalul de primejdie pentru conduc-
torii vagoanelor, fiindcă până la peronul
gării abea mai era 300 metri. Deși roțile
locomotivei sunt priore, rezultanta forțelor

de inerție a șapte vagoane de câte 35 tone,
împinge naveta cu o viteză aproape con-
stantă. Locomotiva de manevră e în cale,
catastrofa se întâmplă. Urmează finea tra-
gediei... - șef-mecanicul Fecske, poate sin-
gurul care în momentul primejdiei a făcut
tot posibilul pentru evitarea accidentului,
întră în pușcărie, condamnat la 2 luni, -
iar în rubrica „kulonvel meny” a unui ziar
aradan apare „opinia” unui ziarist, de-ale
cărui cunoștințe tehnice-feroviare am ocaore
să mă îndoesc, - ziarist care afirmă că
bietul Fecske se „distrează jucându-se cu
vieța călătorilor...”

Nu am de gând să supra arbitez pe ni-
meni, - dar totuși, ca o repercusiune fi-
rească a simțului meu de justiție, i-mi pun
întrebările:

a) Dece nu s'au gândit conductorii să
tragă frâna de alarmă în vagoane când au
auzit semnalele locomotivei? Un conductor
examinat, împărțit la serviciu accelerat, nu
știe ce să facă în asemenea cazuri?!

b) Locomotiva de manevră de ce a stat
pe aceeași linie (nu direcție), când macazul,
vis-a-vis de capătul edificului gării, trebuie
să devieze spre dreapta, pentruca mașina
rapidului să meargă după vagoanele ungare?!
Dacă macazul ar fi stat așa, și locomotiva
de manevră ar fi stat în direcție dreaptă,
după acest macaz, ...catastrofa ar fi fost evi-
tată! Dar vezi bine, unde era domnul acar...?

c) Mecanicul locomotivei de manevră, ob-
servând viteza rapidului ce sosea, și văzând
poziția macazului, - de ce nu a pornit
mașina, reducând astfel coeficientul de cioc-
niri și prin asta proporția catastrofei?!

d) Carol Fecske de ce a fost condamnat
ca un „reprezentant al debandadei căilor
ferate”, când acest epitet nu corăspunde
deloc cu trecutul harnic și curat al lui, și
când pe aceasta temă am putea începe, în
țara noastră, un proces monstru...?!

e) De ce e în pușcărie tocmai acela, care
e mai puțin vinovat, pe când ceilalți am-
ploriați compromiși, dacă nu mă'nșei, se bucură
de o inexplicabilă indulgență!...

- Sunt sigur, că aceste întrebări, conform
obiceiului bine cunoscut, vor avea aceeași
eternă soartă... dispariția în neant!...

Eugen Sincal, elev. Ing. I. E. G.
Grenoble. - Franța.

*) Deși tardive aceste judicioase reflexii vin
încă - să sperăm - la timp. N. Red.

FOILETON

PE DRUMURI DE MUNTE

- UN EPISOD -
(Urmare)

Cât prindeai cu ochii spre răsărit, între
munți de o parte și între munți de altă
părâu Nichitul curgea grăbit și limpede,
acum printre fânețe înflorite, acum printre
lunci tinere de mesteceni, de salcii sau de
arini, acum printre prunduri întinse și
sterpe de mozaic cu multe fete; iar razele
soarelui, ce cădeau peis pe crestele în-
fășșoare ale undelor lui, îi dădeau în-
fășșoarea cotigită a unei nesfârșite cordele
late de mătăasă moale, cu schimbătoare seli-
puri de aur.

Amurgul începuse a se ridica din adâ-
curi... iar între piscurile înalte ale munților,
ce se răsfațau, încă, în pulberea de lumină
rosietică a celor din urmă raze ale apusului,
văile tupilate întuneceau priveșteea, cu atâtea
pete imense de umbră viorie... Din adâ-
cimi, din înălțimi, din taina pădurilor, din
întunericul codrilor, din văzduhuri, de pre-
tutindeni, glasurile prelungi ale serilor de
munte se ridicau treptat a liniște și a
odihnă... Și, încet, încet, se strâneau toate
și toate adormiau pe rând; și tot mai rar
se desprindea din depărtări un lătrat de căne,
un sunet de talangă, un glas de buciom...

Numai părul mănat cu grabire, în calea lui
fatală, de o putere nevăzută, mai insinua,
în amorficea universală, eterna nișcare a
vieții în vinele adormite ale lucrurilor... De-
parte, foarte departe la răsăritul din fața
noastră spre gura largă a văii, selipia încă
ceva în umbra amurgului, ce o stea căzută
din ceruri pe pământ... era cea de pe urmă
rază de lumină, ce cădea rătațită și peis,
din depărtările apusului, pe luciul metalic
și înalt al turnului dela biserica Schitu-
lui; iar când această stea se mistui și
se stinse în umbra pământului, o altă stea
se aprinse în țările cele mai de sus ale
cerului era luceafărul de seara...

Un sunet prelung și jainic de o potrivă
sunătoare, lovită în răstimpuri de o potrivă
de departate, înfioră și face să tremure um-
brele singuratic ale văzduhului; și valea
largă se umplu, până la marginile de de-
supra ale munților săi, de glasul sfânt al
rugăciunii și al păcii... Era clopotul Schi-
tului, care vestea închinătorilor pustiului
ceasul slujbei de seară...

Părintele Ghermănuț se opri din mers în
fața răsăritului, își lua smerit, cu toate cele

cinci degete ale stângii sale, comanacul din
cap; iar cu cele trei degete inițiale și îm-
preunate ale dreptei, de trei ori înseamnă
larg, cu trei cruci evlavioase și mari, cele
patru puncte sacramentale ale trupului său;
și atingând, pupă fiecare cruce, pământul cu
dosul mâinii de închinare, de trei ori se
plecă în chip de mănanie, în fața atotpu-
ternicului și nevăzutului său D-zeu...

Și fața lui slabă și vestedă, și cele două
bucle sure și mari de păr împrăștiat, ce-i
ținneau pe tâmple de sub comăncaci, parcă
prisa strâmt, și barba lui căruntă ce se pre-
lungea spre pământ în lungi și plângătoare
șuvițe de lână încălțită, și traista cu ciuperci
dela sold, și tingirea-i de tinichea de pe
cap învaluită cu păslă, și întreaga lui făp-
tură mărunță și cafenie, ca într'o haină, se
îmbracă, pentru o clipă, într'un fel de tainică
lumină... În extazul scurt al unei rugăciuni
ce izvora, în șoapte neauzite și domoale,
din buze umilite și păcătoase, întreg su-
fletul părintelui Ghermănuț, ca o flacăară
uoară, se înalta spre treptele tronului celui
prea înalt... Și aureola sfinților mucenici
înșăsură, ca într'un fel de strălucire, făptura
lui întreagă...

Ce mare și sublim era părintele Gher-
mănuț!... Ce mic și retrebenic mă găseam
eu față de dansul.

Fără voce, îmi descoperii capul și, în imensita-
tea desartă, tăcută și plină de umbră, ca spre ru-
găciune, plecai fruntea mea în fața răsăritului.

O dată cu noaptea sosiră și noi la schit.
Și de n'aș fi fost biruit de oboseală, aș fi
avut, poate, destulă vreme să-mi las și înima
și sufletul să guste farmecul tainic, cu care
liniștea sfântă învalue în noaptea acest adă-
post al rugăciunii și al păcii, pe care lepă-
darea de cele lumești l-a îngrădit cu prăpă-
stii fără de fund și cu codri fără de lumină...
Și totuși, dela hotarele dinspre răsărit ale
pământului adormit, peste adăncurile oarbe
ale nopții, geana lumii înflăcărate trimitea
lungi raze de lumină mută și rece care se
topiau pe luciul aerian al turnului neclintit...
A-i fi zis că, în văzduhuri, mâna celui atot
puternic aprinse o candela de strălucire pe
un mormânt pustiu și părăsit... De prin
prejur și din depărtări nchotărite, umbre
negre se desprindeau din noaptea răstimpuri
și lunecând grăbite, se mistuia pe rând în
ușa luminată și larg deschisă a bisericii,
după cum, în flacăra unei lumini aprinse în
întuneric, năvălesc și se mistue, orbi,
fluturii hipnotizați... Din lăuntru gol înalt și
sec al bisericii, glasuri, acum prelungi și
tremurătoare, acum trunchiate și repezi, por-
nian spre afară și treziau văzduhurile târ-
zii și adormite... era ceasul al nouălea, ceasul
de sară al sfintei vecernii, care aduna
spre rugăciune, în casa domnului, pe smeri-
ți și credincioșii închinători ai pustiului...

Când părintele Ghermănuț își pși din in-
tuneric în fața de lumină, ce izvora pe ușa
larg deschisă a bisericii, se opri pe loc, își

Mica publicitate

GRATIS nu, dar cu preturile cele mai reduse poti cumpara de la Marcu Bota...

Se caută o conducătoare de casă, româncă, bună gospodină.

Insertii se primesc la Administratia ziarului.

Mai ieftin ca ori unde puteti cumpara la:

SZÜCS

in ARAD, vis-a-vis de gara Motorului

La marele bazar „LOVRUL“ Arad, Str. Meftianu 1, au sosit noutati senzationale in flanele si barchette.

Primeste vestimente si haine spre a le coase cu cel mai fin gust ALEXANDRU LISSEM

Articoli de suruburi I. Nacht mare comerciant de metale si fier, sucursala Arad, Bulevardul Regele Ferdinand I. Nr. 28.

„ASTRA“ Prima Fabrica Româna de Vagoane si Motoare S. A. Arad

SECTIA MOTOARE: Autobuse pentru circulatie in orase, stabiliment de bai, si pentru circulatie interurbană. Camioane cu transmisie prin cardan, sau lanțuri.

PROGRAMUL BAILOR „SIMAY“ Baile cu aburi deschise: Pentru dame: Martia ziua intră în basîn, disparând în apă...

!!

Azi, Marti seara se deschide cel mai nou spectacol din Arad:

CAFENEUA CRĂȘENEASCĂ

reparată din nou cu cel mai luxos aranjament. In fieștecare seară orchestra renumită a lui

DUDIS KÖRÖSSY distragă onoratul public

Cronica pariziană

— Dela corespondentul nostru special. — Paris, 1924 Octombrie

Continuând cronica asupra vieții teatrale din Paris, voi vorbi și de genul, așa numit „de Music-Hall“.

ajunge la rând. Acest tablou, care a obținut un mare succes, recere o istețime și un auz perfect...

Trecând prin tablourile „Idile Florentine“, unde costumele de mătase apar în toată bogăția unui lux rafinat...

Seria de tablouri „Parisul de sub directoriu“, se joacă în jurul persoanei lui Napoleon.

In decursul pauzei, în hall, găsim jazz-band, bar și diferite dansuri orientale.

„Folies-Bergere“ prezintă super-revista „Coeurs en folie“, mare spectacol în 2 acte și 40 tablouri.

Tabloul întâi: „Ocolul lumii în o noapte“. Pe scenă un cabareu, cu un jazz-band original: „The five fides fellows“.

Actul al doilea începe cu seria de tablouri: „Triumful mușchilor“, reprezentând jocurile olimpice antice.

Am rămas încă sub impresia celor văzute, când s'a schimbat întregul scenariu.

Tabloul „Prea târziu“, din viața unui spital militar francez, predat cu mult haz de Bouchard și Henry-Laverne.

Am mai rămas să fie limpezite unele stii, de amănunt — cum sunt bunurile dușure din România...

Am toată încrederea în regularitatea două chestiuni.

intră în basîn, disparând în apă. Din toate colțurile ale scenei apar egiptieni, cari — pe lângă accor...

E ușor de închipuit, că unul, întâi adată a văzut un spectacol al dios, rămâne sub impresia lui...

Intăiatul viitor voi vorbi de del Paris...

Cronica clujană

— Dela corespondentul nostru Cluj

„Inimosul prefect al Clujului, Gritta, văzând mizeria de neînvi...

Tot dsa a convocat proprietarii ranțelor și cafenelelor și le a propo...

— Alte fraude la CFR. Pe teritoriul dealului există un întreg aparat de CFR.

— Deschiderea stagiunii Operei Cluj. In seara zilei de 10 Octombrie a avut loc deschiderea Operei...

— Un proces senzational. S'a dat în fața Curții de Apel din Cluj, v.ăd. Szabo Vinczencz acuzat de...

— In cursul dezbaterilor s'a ivit bătăie tot ea ar fi otrăvit pe bărbatul...

— Relațiunile româno-bulgare. Intr'un interview acordat unui ziarului „Le Temps“, dl Kalfop...

— Politică noastră externă rămâne pe care a definit-o președintele...

— Cu România, raporturile noastre cordiale; aceeaș amenințare care apăs...

— Au mai rămas să fie limpezite unele stii, de amănunt — cum sunt bunurile dușure din România...

— Am toată încrederea în regularitatea două chestiuni.

intăoarse fața spre catapiteazmă, își luă comăncut din cap și după toate regulile...

Descălecai dinaintea chiliei părintelui Ghermănuță, și până ce să leg, deocamdată pe Piscuța de un stâlp al cerdacului...

— înălțime întinderea făpturei sale înseși, numai cât cu comanac cu tot, și dacă erai silit să te așezi cam lăturis spre a-ți strecura...

— căruia flori albastre sau roșii deabia mă de sub lustrul problematic, pe care vrea...

— Știi că-mi place grozav chilieș părințele? zisei eu călugărului, care...

— Să-ți ajute D-zeu, domnule, să vezi d-ta, are și călugăria năcazurile...

— (Va urma.)

Viața Artistică

Salonul Literar și Artistic

Salonul Literar și Artistic, își reia activitatea în primăvara a...

Expoziția Balla Bela

Arad, 13 Oct. Expoziție modernistă în toată puterea...

INFORMAȚIUNI

Față de îndemnul și cuvântul...

Administrative

Rugăm în mod deosebit pe toți abonații noștri, fie din localitate...

Vagonul ministerial al d-lui Al. Constantinescu atacat cu pietre.

Vinci trenul No. 6040, Dorohoi-Leorda, pe când se afla în dreptul comunei Văcu-lești...

Cu ocazia razei de Sâmbătă noaptea

Din inițiativa dlui Zamfir Filotti, Prefectul poliției locale și ajutorul Comandului Pieței și Serviciului Special de Siguranță...

Schimbarea calendarului

Se îndeplinește schimbarea de calendar de astăzi de noi. Calendarul...

Transportarea rămășițelor lui Sienkiewicz în Polonia

Varșovia, 10. — La 15 Octombrie va pleca din Varșovia la Vevey o delegație...

Linia electrică aeriană Ploești-București

Ploești, 11. — În cursul săptămânii viitoare se va proceda la recepționarea...

Alți spioni arestați

În urma unor descinderi și percheziții la Botoșani, au fost arestați mai mulți indivizi...

Un copil înecat într-o căldare

Sâmbătă dim. pe la orele 10, o nenorocire, care a costat viața unui copil, s'a întâmplat în comuna Budești, Ilfov.

Un mare furt de platină la Iași

Iași, 11. — Face senzație în toate cercurile locale descoperirea de la Universitate...

Invenția d-lui Radu Ursu

Primim numeroase asigurări din toate părțile, că invenția „Ursol“ a dlui Radu Ursu...

Bibliografie

A apărut: Barbu Lăzăreanu; Lespezi și Moloz din Templul lui Epidaur, București...

Reclama e sufletul comerțului

Cețiți și răspândiți

„Tribuna Nouă“

Cinema

Azi Marți se va rula în Cinema Apolo senzaționalul film dramatic „Cei doi orfani“...

(x) Intolerante e premierul care se va predă azi Marți în Cinema „Urania“...

Bilete pentru oricare reprezentație se capătă la casa cinematografului Urania...

O școală al cărui rost nu este înțeles

În atențiunea d-lui Director Regional C. F. R.

Arad, 13 Octombrie

Au trecut două luni de când cei 34 de elevi ai școlii speciale de conducători...

Au venit în școală, dela frână, de prin birouri și după 3 luni de școală — cu foarte puține excepții — au fost trimiși de unde au venit.

Ce au învățat în cele 3 luni de școală, dupăcum e și natural, au uitat; deoarece pregătiți special pentru o anumită muncă...

De conducător, scobindu-se în nas cu o atitudine foarte puțin cuvințioasă la toate întrebările dlui Parlamentar îngâna expresia: „lasă că ne înțelegem noi“.

Toată străduința Dlui Parlamentar de a putea afla ce avea de dorit, nu a putut scoate din gura dlui conducător de cât veș-

nicul refren „lasă că ne înțelegem noi“. Cum s'or fi înțeles nu știu, însă știu cu dl conducător nu-și cunoștea de loc chemarea.

Am vorbit, nu de mult, cu câțiva dintre absolvenții școlii de care vorbeam mai sus. Am credința, că cel din urmă absolvent al acestei școli, plasat în locul pentru care a fost pregătit, ar face numai cinste instituției cfr.

De ce atâta desinteresare din partea serviciului?

Cunoaștem intențiunile Dlui Dir. Reg. de a face din unitatea pe care o conduce, o unitate model.

De ce atunci D-sa întârziează cu ducerea la îndeplinire a acestei frumoase intențiuni?

Elemente pregătite are și orice întârziere în a le plasa acolo unde le este locul, nu poate să însemne decât o pierdere, care cu greu se va îndrepta.

Acești oameni sunt absolvenții unei școli speciale și socotim că a sosit timpul ca ei să înlocuiască pe cei favorizați, fie de nevoie, fie din alte motive, altfel rostul acestei școli rămâne neînțeles.

Cronica politică externă

Campania electorală din Anglia

LEAFIELD, 11. — Judecând după conținutul discursurilor rostite până acum, toate treile partide politice par a fi puțin surprinse și nu prea bucuoase pentru noile alegeri survenite în scurtul răstimp de două ani.

Conservatorii și liberalii dau vina pe guvern că a refuzat să facă o anchetă în cazul ziaristului Campbell, iar partizanii guvernului aruncă răspunderea asupra partidelor din opoziție...

Fără îndoială că interesul alegătorilor va sporii, stimulat de scurta dar intensiva campanie politică și atențiunea lor se va îndrepta și asupra altor chestiuni, pe lângă cazul lui Campbell.

Guverul va continua activitatea cât va mai sta la post, mai ales asupra părților din program, întreprinse prin alegeri; va face progrese în soluționarea problemelor politice.

Liberalii și conservatorii — fiind seamă de toate împrejurările — par a fi înclinați să respecte înfăptuirile lui Macdonald...

Partidul comunist va juca un rol însemnat în această campanie, datorit deciziei, luată de partidul laburist, de a exclude comunistii din organizația lor.

Din cauza timpului scurt mulți candidați nu vor avea puțină șansă să se adreseze tuturor cercurilor electorale. Organizatorii lucrează sub mare presiune și campania va fi probabil deplin desfășurată, săptămâna viitoare.

Ultima oră

— Serviciul nostru telegrafic —

Dnul I. Brătianu la Praga

Praga, 13 Octombrie. — Dnul I. C. Brătianu cu soția au sosit ieri în capitala Cehoslovaciei.

Moartea lui Anatole France

O radiogramă din Paris anunță că scriitorul și academicianul Anatole France a repausat azi în zorile zilei.

Serbătorirea studentului Moța la Cluj

Cluj, 13 Octombrie. Eri a sosit în localitate cunoscutul conducător al tinerimei, studentul I. Moța, care, după cum se știe a fost achitat de curtea cu jurați...

universitară i-a făcut stud. Moța o însușită primire, la gară. Multe sute de studenți, supravegheați ager de poliție, au însoțit pe st. Moța la monumentul „Lupoi“ din piața centrală...

Moța, a fost președintele societății universitare „Petru Maior“. El a anunțat pe colegi că demisionează irevocabil dela președinție.

BON ANUNȚ de publicat la rubrica Mica Publicitate 13 Oct. 1924

Arad CSÁKY orologier, bijutier și gravuer în edificiul vis-a-vis cu Primăria. Depozit de clasornice și bijuterii. ATELIER PROPRIU! Cumpără cu cele mai mari prețuri aur și argint.

Economice.

Aprovizionarea cu sãmãntã de grãu a județelor bãntuite de secetã

Distribuția se face prin Centralele Cooperative

D. D. G. Drãgãnescu, subsecretar general al cooperativei, a fãcut ziarului „Viitorul” urmãtoarele declarații relative la modul în care Centrala Cooperativei va face distribuția celor 1250 vagoane sãmãntã de grãu destinate județelor bãntuite de secetã:

Un credit de 100 milioane

Din cauza secetei parțiale care a domnit primãvara și pe la începutul verii, în unele regiuni din țarã, începe d. Drãgãnescu, recolta pãioaselor, și în special a grãului, a fost cu totul compromisã. Aceasta a determinat guvernul sã ia mãsuri pentru ajutorarea acelor regiuni, trimițând grãu de sãmãntã spre a se putea face în condițiuni bune însemnãrile de toamnă.

Printr'un jurnal al consiliului de miniștri s'a hotãrît ca această operație sã se facã prin cooperativele sãtești. Așa cooperativele din regiunile producãtoare vor strãnge grãul dela membrii lor și îl vor trimite cooperativei bãntuite de secetã, care îl vor distribui la sãteni.

Pentru suprãvegherea acestei operațiuni a fost înãrãmãntã Casa centralã a cooperativei, care are astfel mandatul de a organiza cumpãrarea prin cooperativele din regiunile productive, a înlesni transportarea grãului, prin intervenția necesarã la cãile ferate, și a pune la îndemãnã fondurile necesare dintr'un credit special de o sutã milioane, deschis de guvern în acest scop.

În ce județe se va distribuï grãul

Pentru a se putea da un grãu de sãmãntã cât mai bun, deși recolta din anul acesta a fost slabã în ceace privește calitatea, Centrala Cooperativei a pus obligația cooperativei cumpãrãtoare sã achiziționeze pentru însemnãrile grãu de cel puțin 76 kgr. hectolitricã, cu cel mult 3 la sutã corpuri strãine și cu bobul copt ca sã poatã germina în condițiuni favorabile.

Cantitatea totalã de grãu ce urmeazã sã fie cumpãrat de Centrala Cooperativei, a fost fixatã la 1250 vagoane.

Acetã cantitate va fi astfel distribuitã: la județul Brãila 300 vagoane, în județele Cetatea-Albã, Ismail și Ialomița câte 150 vagoane la fiecare, în județele Covurlui, Cahul, Tinghiua și Constanța câte 100 vagoane, iar în județele Chișinău și Tulcea câte 50 vagoane la fiecare.

În județele acestea grãul se ia în primire de cãtre Federale sau de unitãțile cooperative de primul rang alese de Centralã, cãrora li se deschide un credit egal cu valoarea grãului ca sã li se trimitã spre distribuïre la cultivatori.

Federalele și cooperativele au obligația sã refuzã grãul care n'ar corespunde calitãții mai sus arãtate. Ele mai au obligația sã facã o nouã condiționare a grãului bun de sãmãntã, trierându-l, și dând în același timp cultivatorilor instrucțiuni de sulatãre. Cooperativele vor ține la dispoziția cultivatorilor sulfat de cupru fie din cel trimis de Casa centralã, fie de unde ar putea gãsi mai repede.

Cum se face distribuția grãului

Dupãce grãul este pus în stare de a fi dat la însemnãrã, continuã d. Drãgãnescu, se face verificarea calitãții de cãtre o comisiune din care fac parte și organele administrative județene și un reprezentant al ministerului de finanțe.

Se procedeã apoi la distribuția grãului la cultivatori, potrivit listelor întocmite din vreme cu ajutorul administrației.

Instrucțiunile date în acestã privință și care sunt absolut precise, limiteazã rolul administrației numai la verificarea ca operația sã se facã în cele mai bune condițiuni și anume: Grãul sã fie bun de sãmãntã; sã seoseascã la vreme, administrația dând concursul necesar la transport; sã se repartizeze pe comune cantitãțile necesare pentru suprafețele ce sunt de însemnãtã, și în fine sã controleze ca grãul dat pentru însemnãrã sã nu i se deã altã destinație.

Cu privire la destinația grãului, Casa centralã, în contractele ce încheie cu unitãțile distribuitoare, a prevãzut clauza cã vor

plãti atãt ele cât și sãtenii în culpã, de trei ori valoarea grãului primit și neîntrãbuințat la însemnãrã. Aceasta bineînțeles, în afarã de penalitãțile la care vor fi expuși conducãtorii unitãților, în caz când n'ar întrebuiințã grãul în scopul arãtat mai sus.

La distribuirea grãului, unitãțile cooperative vor aprecia cãror, sãtenii li se va da grãu și ce cantitate.

În caz când sãteni nu pot plãti grãul la primire, dacã sãteni gospodari buni și solvabili, cooperativele au instrucțiuni sã le deã pe credit pãnã la 75 la sutã din valoarea lui.

Cumpãrarea grãului de sãmãntã

Astfel întocmitã operațiunea distribuției grãului de sãmãntã, Casa centralã, a luat mãsuri de cumpãrare, angajãnd peste 500 vagoane, cantitate care sã satisfãcere cererile ce i s'au adresat pãnã cum dela județele în lipsã.

Cea mai mare din grãul cumpãrat s'a chiziționat din Oltenia și județul Teleorman. Restul din județele R-Sãrat, Botoșani, Drohoi, Iași, Vaslui și Roman.

Deși cele mai multe cantitãți disponibile sunt în Oltenia, calitãțile cele mai bune însă se gãsesc în Moldova. Astfel pe când în Oltenia nu s'a putut gãsi grãu mai bun de 77-78 kgr., în Moldova s'a achiziționat grãu pãnã la 71 jum. kgr. hectolitricã.

Prețurile au variat, loco gara de încãrcare, între 76.000 pãnã la 85.000 lei vagonul, calitãțile selecționate superioare de 81 jum. kgr. și fãrã nici un corp strãin.

La aceste, prețuri se vor adãuga cheltuielile de transport și manipulare: pãnã la cultivator, ceace va face ca un grãu mijlociu de sãmãntã sã ajungã la circa 83-84.000 lei vagonul.

Dacã ținem seamã cã grãul de consumație, care n'atinge 74 kgr. și cu multe corpuri strãine, se vinde curent cu circa 80.000 lei vagonul, grãul achiziționat pentru însemnãrã, la care se adãugã atãtea alte operațiuni, revine destul de ieftin.

Devizele și valuta.

R a d o r, 13 Octombrie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:

Berlin:	123.75	—	124. —
Amsterdam:	203.75	—	203.70
New-York:	520.50	—	521. —
Londra:	2336. —	—	2340. —
Paris:	26.90	—	27.30
Milano:	2270. —	—	2277.50
Praga:	1547.50	—	1547.50
Budapesta:	68. —	—	67.50
Belgrad:	740. —	—	745. —
București:	282.50	—	280. —
Varșovia:	—	—	—
Viena:	7340. —	—	7340. —

București închiderea: Paris 9.60, Londra 825, Berlin—, Newyork 184.—, Milano 805, Zurich 35 25, Viena 26.—, Praga 554, Budapesta —

Valute: Napoleon 730, Marca de aur 43, leva 132, lira turceascã 108, font englez 830, franc francez 10.10, franc elvețian 36.—, lire 830, drachma 350, dinar 265, dolar 185 50, coroana austriacã 28 —, coroana maghiarã 25.—, so col 555, Marca polonã 35.—

Jocul ce l-au produs aceste echipe e de parte de a fi satisfacãtor și la nivelul unor echipe cu trecut așa frumos. N'am vazut nici combinații, nici însulfetire, dar mai vãrtos la Gloria nu s'a observat sincera tendință mãcar de a nu ceda din jocul ce trebuia sã aparținã. Golurile sunt „autogoluri”, pe cari le înregistreazã muncitorii în favoarea lor. Nu jocul, care n'a fost inferior echipei câștigãtoare, ci pur și simplu norocul i-a dat victoria „teanului” roș negrilor. Despre joc puține de zis, un fel de chinulãlã fãrã suflet și rațiune. Coahziune, combinații sau nizuință au lipsit cu totul din acestã întâlnire. În tot decursul matchului n'am observat mai mult ca douã schootturi serioase și chibzuite unul al lui Prešovski și altul al lui Stofa.

În repriza întâia Gloria este în front, iar în a doua dintr'un fel de invãlmãșeală în fața porții Gloriei, mingea trimisã de pe linia de tușã becul Magori-Gloria prinzându-o cu capul îi dã fals contrar și ajunge în poarta proprie. Iar goalul al doilea tot dintr'o încercãturã Cosma Gloria o împinge fãrã nici un rost tot în poarta sa. În predominarea muncitorilor i-a sfãrșit jocul.

C. A. A. (Aac) - Simeria 5:0 (2:0)

Forțe în absolutã disproporție care n'au produs nimic sportiv din cauza echipei slabe a Simeriei. Galbeni-albii au jucat adversarul dupã placul lor care n'a fost deloc înzestrat cu calitãți de jucãtori de categoria întâia. Arbitru: Oraveț.

Camp - O. O. A. (Ate) 2:1 (1:0)

Cu toate cã „Campul” ar fi sã reprezinte azi „teanul” cel mai bun din acestã regiune, totuși n'a învins așa de impozant dupã cum se aștepta. Arbitru: Ska.

Jiul - Olimpia 2:1 (1:0)

Rezultatul acesta este mãgulitor pentru Olimpia cu toate cã a pierdut jocul

Categoria II:

Hacoach - Voinea 2:1.

Echipele II:

Gloria II - Muncitorii II. 2:0

C. A. A. II - Olimpia II. 4:0

Juniori:

Muncitorii - Gloria 3:0

S. G. A. - Olimpia 5:0.

Clasamentul echipelor ca:

1. Camp puncte 6
2. Muncitorii „ 6
3. C. A. A. „ 6
4. Jiul „ 4
5. Olimpia „ 4
6. Gloria „ 3
7. S. G. A. „ 3
8. Simeria „ 2

Reg. Brașov

Cfr. - Muncitorii 4:1

Hargita - Muncitorii 6:2

Reg. Cluj
Universitatea - Victoria 3:1
Invingerea Universității asupra Victoriei este foarte realã și bineînțeles având un „tean” superior Victoristilor.

C. Comercialilor - C. A. Cluj 1:0

Haggibor - Academia 4:1

C. F. R. - Muncitorii 3:0

Reg. Timișoara

C. A. T. - Politehnica 3:1 (0:1)

Rapid - Kadima 1:0

Chinezul - Jimbolia 3:0 (0:0)

Amicale

Oradea-Mare - Tg.-Mureș 1:0

Pe lângã toatã superioritatea ce a avut o reprezentativã orașului Oradea-Mare, totuși cu greu a ajuns și la acest goal din pricina combatanților, cari erau absolut slabi. S'a remarcat îndeosebi portarul echipei din Tg. Mureș moldovean, care a apãrat foarte bine și frumos.

Romcomit - Brașovia

Aceste douã echipe s'au întâlnit pe terenul lui Romcomit în Bucurși unde Brașovia a trebuit sã se închine în fața echipei mai bune.

Box

În sala dela casa muncitorilor s'a arãnat acest concurs însă nu de o valoare mai pronunțatã. Erau mai mult lupte decât box. Unicul Stern adevãrat boxer care este în clar cu această meserie. Am avut concurenți și din Oradea-Mare. Rezultatele obținute nu prezintã succese serioase.

Tennis

Concursul Tennis Clubului Arad

Tennis Clubul din localitate pentru a da un imbold mai pronunțat dezvoltãrii acestei ramure a sportului, dupã multe alte concursuri ce a arãnat cu succese foarte frumoase și cu exhibiții de valoare internaționalã, a organizat acum un concurs „handicap” pentru toți membrii, cari joacã pe cele 12 granduri dela „Malul Mureșului” poate pe cel mai frumos și bine organizat teren de tenis din țarã. Nu înzicãm asupra acestei idei binevenite care pune în aplicație forțele începãtoare fãrã de faimoșii tenismenii locali, amintim doar intențiunea sincerã și sportivã a simpaticului nostru campion național dr. O. Lupu organizãtorul și conducãtorul neobosit al acestui concurs, pentru a încuraja și a da o direcție

cãt mai importantã acestui sport. În multe cazuri douã gerate am putut asista la lupte foarte interesante. Dintre cei concurenți am vãzut și admirãtori cu calitãți promitãtoare și zele asistente. Intre alții ținem numele doamnei Lucia Nasta, Waldner iar dintre bãrbați pe Angele, Branderburg și în fine Dorner scratch-ul în toate cursurile. Acest jucãtor relativ posedã racheta la perfecție și are rize sale puternice și sigure și avantajile extrem de mari date, totuși s'a plasat în toate finalele de dublu domni. Timpul nu a împiedicat mult desfășurarea jocurilor, așa, cã pãnã la pãmãrãnduri putem da finala simplu dublului mixt în frunte cu perechea Dorner bătând în finalã pe doamna Farkas dr 6-1, 6-1. Iată și rezultate mai interesante,

Simplu domni:

- Dorner - Lipniker 6-3, 6-4.
- Dorner - Torok 6-2, 5-6, 6-6.
- Bohus - Rigler 6-4, 6-4.
- Bohus - Jancus 6-5, 6-3.
- Brandenburg - Sirbu dr. 6-4.
- Brandenburg - Angele 2-6, 6-2.

Simplu doamne:

- Nasta - Obetho 6-4, 6-1.
- Nasta - Fidler, 6-4, 6-4.
- Stern - Nasta 6-1, 0-0.

Finala simplu dame:

- 1. Stern. 2. dna Waldner. 3.

Dublu mixt:

- 1. dna Fidler - Dorner.
- 2. dna Waldner - Farkas.

În dublu-domni fiind încă zãlțat il dãm în alt numãr.

Poșta Redacției

M. G. Ibașfalãu. Am primit publica pe rând. Ici-colo poște de ficare, sperãm cã nu te va supãra Negru Siret. Ai licãrii și stãpãnești încă fantazia. Ne vom cele trimise într'un viitor forum vorbi și de alți începãtori promite.

Cetiți și răspãndiți Tribuna No

Tipografia „Aradu

aranjatã cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregãtirea tuturor lucrãrilor aparținãtoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitãri de cununie, botez, petreceri, bilete de vizitã, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)